

Іщук Я. В.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри математичного моделювання та статистики ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київ, Україна, yaroslava.ischuk@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1411-1716>

Горна М. О.

кандидат економічних наук, науковий співробітник сектору організації автоматизованого збору статистики відділу адміністрування освітніх інформаційних систем ДНУ «Інститут освітньої аналітики», Київ, Україна, gornamarinaoleks@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6011-5753>

СТАТИСТИКА ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті розглянуто сучасний стан гармонізації державної статистичної діяльності з вимогами Європейської статистичної системи. Проаналізовано нормативну базу виконання зобов'язань щодо статистики й обміну інформацією між Україною та Європейським Союзом. Розглянуто законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності в частині змін до Закону України «Про освіту». Охарактеризовано деякі особливості розвитку освітніх систем на світовому рівні. Окреслено умови, необхідні для забезпечення порівнянності даних і показників освіти на міжнародному рівні. Описано Міжнародну стандартну класифікацію освіти для подання порівнянних на міжнародному рівні статистичних даних. Проаналізовано відповідність охоплення різних вікових груп вітчизняними освітніми програмами міжнародним стандартам. Досліджено охоплення учнів освітніми програмами порівняно з країнами – членами й кандидатами в члени ЄС. Зауважено, що Україною виконано значний обсяг робіт щодо імплементації зобов'язань на шляху євроінтеграції, незважаючи на надзвичайну ситуацію у зв'язку з неспровокованим повномасштабним військовим вторгненням росії. Визначено стан інтеграції системи статистики освіти України в європейський простір.

Ключові слова: статистика освіти, євроінтеграція, міжнародна стандартна класифікація освіти, рівень охоплення освітою.

JEL classification: I20, I28.

DOI: 10.32987/2617-8532-2022-4-118-127.

Інтеграція до Європейського Союзу має вирішальні геополітичні наслідки для України. У кожній країні свій шлях до членства в ЄС. Відносини між нашою державою та Євросоюзом були започатковані в грудні 1991 р., коли міністр закордонних справ Нідерландів повідомив про офіційне визнання незалежності України [1]. 16 вересня 2014 р. Євро-

пейським парламентом і Верховною Радою України було ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) [2], а 23 червня 2022 р. Європейська рада на саміті в Брюсселі ухвалила рішення

© Іщук Я. В., Горна М. О., 2022

ня про надання Україні статусу країни-кандидата на членство в ЄС.

Україною виконано велику роботу з імплементації зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію. Серед обов'язкових завдань зазначеної угоди – гармонізація національної статистичної системи з європейськими нормами й стандартами, створення умов для провадження діяльності органів національної системи державної статистики згідно із загальноприйнятими принципами світової та європейської статистичної практики.

Важливою умовою євроінтеграції є адаптація законодавства України до законодавства ЄС. Так, із метою подальшої імплементації стандартів, правил і рекомендацій ЄС та інших міжнародних організацій у національну статистичну практику Держстатом України розроблено проект Закону про офіційну статистику, що зареєстрований у Верховній Раді України 02.09.2021 за № 5886 [3]. Це створює належні правові умови для забезпечення професійної діяльності

органів державної статистики, виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, й гармонізації державної статистичної діяльності з вимогами Європейської статистичної системи. У разі прийняття цей Закон набере чинності з дня, наступного після дати його опублікування, та буде введений у дію з 1 січня 2023 р.

У рамках виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, у частині «Статистика та обмін інформацією» щодо наближення як українського законодавства до відповідного європейського, так і національної статистичної методології до методології ЄС, постановою Верховної Ради України від 01.07.2022 прийнято за основу проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності [4], який уже 19.07.2022 було прийнято за реєстраційним № 5108 [5]. Зокрема, викладено в новій редакції ст. 72 «Освітня статистика» Закону України «Про освіту» [6] (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна таблиця до проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності в частині змін до Закону України «Про освіту»

Попередня редакція	Нова редакція
Стаття 64. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки	
1. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки: ... організовує збір та обробку освітньої статистики, здійснює її аналіз та прогнозує розвиток системи освіти; ...	1. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки: ... організовує збір та обробку освітньої статистики, за винятком офіційної державної статистичної інформації про систему освіти і ринок праці, здійснює її аналіз та прогнозує розвиток системи освіти; ...
Стаття 72. Освітня статистика	
1. Освітня статистика включає: статистичні дані центрального органу виконавчої влади у сфері статистики про систему освіти і ринок праці; ...	1. Освітня статистика включає: офіційну державну статистичну інформацію про систему освіти і ринок праці; ...

Складено авторами за: Верховна Рада України прийняла Закон щодо державної статистичної діяльності. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/225767.html>.

Ряд науковців досліджували проблеми адаптації національного законодавства до законодавства ЄС [7; 8]. Численні наукові праці присвячено моніторингу у сфері статистики, у т. ч. статистики освіти [9–13].

Протягом останніх двох років спостерігається пришвидшення прогресу євроінтеграції України, що є результатом злагодженої роботи всіх зацікавлених сторін. Відповідно до законодавства ЄС *Acquis communautaire* (*acquis*) у сфері статистики, викладеного у щорічно оновлюваному Збірнику статистичних вимог (*Statistical Requirements Compendium*) [14], рекомендацій ЄС, зокрема Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського парламенту та Ради від 11.03.2009 щодо питань європейської статистики, Кодексу норм європейської статистики, Типового закону про офіційну статистику (розроблений ООН для країн Східної Європи, Кавказу й Центральної Азії та схвалений на Конференції європейських статистиків), в Україні відбувається вдосконалення законодавства як частина євроінтеграційних реформ.

Оскільки національні системи освіти різноманітні за своєю структурою та змістом освітніх програм, порівнювати досягнення різних країн і відстежувати їх просування до цілей на національному й міжнародному рівнях може бути непросто. Щоб зрозуміти та правильно інтерпретувати аспекти й процеси освітніх систем на світовому рівні, особливо важливо забезпечити сумісність даних. Це може бути досягнуто на основі застосування Міжнародної стандартної класифікації освіти (*International Standard Classification of Education*,

ISCED) – концептуального документа, призначеного для класифікації та подання порівнянних на міжнародному рівні статистичних даних.

Інститутом статистики ЮНЕСКО розробляються відповідні методики й стандарти, що дають змогу збільшити національний потенціал щодо створення та використання даних, удосконалити аналіз на їх основі для формування освітньої політики. Сформульовано необхідні умови щодо забезпечення порівнянності даних і показників на міжнародному рівні, а саме:

- Дані надаються державами-членами відповідно до *ISCED 2011* і *ISCED 2013*.
- Для розрахунку показників, що ґрунтуються на демографічних даних, береться одне загальне джерело таких даних (Відділ народонаселення ООН).
- Розрахунок показників витрат на освіту проводиться на основі одного загального джерела економічних даних (Статистичний відділ ООН, Світовий банк і Міжнародний валютний фонд).
- Застосовується єдиний для всіх країн світу метод розрахунку показників.

Оскільки національні системи освіти різняться за структурою та змістом навчальних програм, статистичні спостереження виконуються згідно з *ISCED*. Вони охоплюють широке коло напрямків дослідження: чисельність і склад учнів, викладацький склад, навчальна мобільність, результати освіти, мова навчання, витрати на навчання.

ISCED є еталонною класифікацією для організації формальних освітніх програм і пов'язаних із ними про-

грам кваліфікації за рівнями й галузями освіти за міжнародно погодженими категоріями. Найновіша версія класифікації – ISCED 2011 – була прийнята Генеральною конференцією ЮНЕСКО в листопаді 2011 р. Вона визначає такі рівні освіти:

- ISCED 0 – дошкільна освіта (Early childhood education);
- ISCED 1 – початкова освіта (Primary education);
- ISCED 2 – перший етап середньої освіти (Lower secondary education);
- ISCED 3 – другий етап середньої освіти (Upper secondary education);
- ISCED 4 – післясередня не вища освіта (Post-secondary non-tertiary education);
- ISCED 5 – короткий цикл вищої освіти (Short-cycle tertiary education);
- ISCED 6 – рівень бакалавра або еквівалент (Bachelor’s or equivalent level);
- ISCED 7 – рівень магістра або еквівалент (Master’s or equivalent level);
- ISCED 8 – рівень доктора або еквівалент (Doctoral or equivalent level).

У ISCED 2011 [15] та ISCED 2013 [16] одиницями класифікації є програми освіти й відповідні їм кваліфікації. Класифікація освітніх програм визначає статистичну звітність щодо систем освіти, наприклад чисельність учнів у навчальних закладах, викладачів та інших людських і фінансових ресурсів. Статистика з освітньої програми дає можливість отримати інформацію про зв’язок між вхідними даними щодо освітнього процесу (учні) й вихідними даними (набута кваліфікація). Поняття рівнів освіти представлене впорядкованим набором категорій, що групують освітні програми відповідно до градації навчального досвіду, а

також знань, навичок і компетенцій, які покликана забезпечити освітня програма. Рівень ISCED відображає ступінь складності та спеціалізації змісту освітньої програми, від основного до складного.

Наразі система вітчизняної освіти інтегрована у світовий освітній простір. У табл. 2 відображено методіку гармонізації українських освітніх програм зі світовими стандартами.

Важливим аспектом інтеграції України в європейський і міжнародний освітній простір є відповідність охоплення освітніми програмами вікових груп міжнародним стандартам. Один із ключових напрямків – участь дітей віком від 3 років у дошкільній освіті. Пріоритетом Європи в цьому напрямку є досягнення рівня 96 % охоплення дітей дошкільною освітою до 2030 р. [17]. З 2020 р. середній рівень охоплення за даними Євростату становить 87,9 % [18]. Але цей показник характеризується значною варіацією (від 10,7 % в Туреччині до 100 % у Франції й Великій Британії). В Україні рівень охоплення закладами дошкільної освіти дітей віком 3–5 років у 2019 р. становив за даними Держстату 76,4 % та щороку підвищується. Таким чином, Україна потрапляє до групи країн зі значенням цього показника 70–80 % (табл. 3).

Відвідування школи в країнах – членах і кандидатах на членство в ЄС є обов’язковим, принаймні для початкової школи та першого етапу середньої освіти. В Україні повна загальна середня освіта є обов’язковою, була й залишається наймасовішою за чисельністю здобувачів складовою освіти: учні закладів загальної середньої освіти становлять близько 10 % населення країни.

**Порівняння освітніх рівнів за ISCED 2011
із національними освітніми програмами**

Освітній рівень за ISCED	Код освітнього рівня за ISCED	Тривалість навчання, років	Національні освітні, освітньо-кваліфікаційні рівні та ступені
Дошкільна освіта	0	4	Вихованці дошкільних навчальних закладів
Початкова освіта	1	4	Учні 1-4-го класів денних загальноосвітніх навчальних закладів
Перший етап середньої освіти	2	5	Учні 5-9-го класів денних і вечірніх загальноосвітніх навчальних закладів, які здобувають базову загальну середню освіту
Другий етап середньої освіти	3	2 (3)	Учні 10-11 (12)-го класів денних та 10-16-го класів вечірніх загальноосвітніх навчальних закладів, учні (слухачі) закладів П(ПТ)О, що здобувають повну загальну середню освіту
Післясередня не вища освіта	4	2	Учні (слухачі) закладів П(ПТ)О, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник»
Короткий цикл вищої освіти	5	2	Студенти закладів вищої освіти, що здобувають ступінь вищої освіти «молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»
Рівень бакалавра або еквівалент	6	4	Студенти закладів вищої освіти, які здобувають ступінь вищої освіти «бакалавр»
Рівень магістра або еквівалент	7	2	Студенти закладів вищої освіти, що здобувають ступінь вищої освіти «магістр» чи освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»
Рівень доктора або еквівалент	8	3	Аспіранти й докторанти закладів вищої освіти, наукових установ та інших навчальних закладів післядипломної освіти

Складено авторами за: Методологічні положення державного статистичного спостереження щодо мережі та діяльності закладів освіти : затв. наказом Державної служби статистики України від 09.06.2021 № 111. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/111/111.pdf.

Групування країн Європи за відсотком охоплення дітей дошкільною освітою у 2019 р.

Відсоток охоплення, %	Країни	Частка групи, %
До 70	Греція, Люксембург, Словаччина, Швейцарія, Чорногорія, Північна Македонія, Сербія, Туреччина (усього 8)	23,5
71-80	Болгарія, Чехія, Хорватія, Кіпр, Нідерланди, Австрія, Польща, Україна (усього 8)	20,6
81-90	Німеччина, Естонія, Латвія, Литва, Угорщина, Мальта, Португалія, Словенія, Фінляндія (усього 9)	26,5
91 і вище	Бельгія, Данія, Ірландія, Іспанія, Франція, Італія, Швеція, Ісландія, Норвегія, Велика Британія (усього 10)	29,4

Складено авторами за: Eurostat regional yearbook – 2021 edition / European Union. 2021. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/13389103/KS-HA-21-001-EN-N.pdf/1358b0d3-a9fe-2869-53a0-37b59b413ddd>.

Однією з особливостей освіти в ЄС є те, що лише близько половини учнів (51,6 %) продовжують своє навчання в 9–11-му класах із метою подальшого здобуття вищої освіти. Решта роблять вибір на користь спеціальної професійно-технічної освіти. В Україні частка молоді, яка продовжує навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, – близько 15 %.

Вища освіта (рівні ISCED 5–8) надається університетами та іншими закладами вищої освіти. Чисельність осіб, що вступають до таких закладів у країнах ЄС, постійно зростає. Зазначена динаміка зумовлена демографічними змінами, збільшенням попиту роботодавців на кваліфіковану робочу силу, зростанням популярності, доступністю вищої освіти серед молоді, академічною мобільністю, збільшенням частки людей, які продовжують навчання впродовж життя.

Так, за даними Євростату, частка студентів 5–8-го рівнів ISCED у 2019 р. становила 17,8 %, причому серед них було 53,7 % жінок і 46,3 % чоловіків. В Україні частка таких студентів у 2019 р. за даними Держстату наближалася до 23 %, проте на відміну від Європи демонструє спадну динаміку. Це пов'язано як із демографічними змінами, так і з освітньою міграцією. За приблизними підрахунками, у ЄС налічується 60–70 тис. українських студентів, зокрема в Польщі – понад 30 тис. [19]. Українці становлять 55 % усіх іноземних сту-

дентів у цій країні. А наразі, в умовах війни, цей показник ще вищий.

На підставі проведеного дослідження доходимо таких висновків. Протягом 2020–2022 рр. спостерігається пришвидшення прогресу євроінтеграції України, що є результатом злагодженої роботи всіх зацікавлених сторін. Розроблено проект Закону про офіційну статистику (нова редакція Закону України «Про державну статистику»), метою якого є гармонізація державної статистики зі статистичною системою ЄС, створення умов для провадження діяльності органів національної системи державної статистики згідно із загальноприйнятими принципами світової та європейської статистичної практики. Наразі система статистики освіти України інтегрована в європейський простір.

28 лютого 2022 р. Президентом України ініційовано процес офіційного вступу до ЄС, а 23 червня 2022 р. Європейська рада ухвалила рішення про надання Україні статусу країни-кандидата на членство в ЄС. Нашою державою виконано велику роботу з імплементації зобов'язань на шляху євроінтеграції.

На нашу думку, потребують подальшого вдосконалення аспекти статистики професійного навчання й навчання впродовж життя шляхом упровадження методології проведення державного статистичного спостереження щодо участі дорослих у професійній освіті та навчанні впродовж життя.

Список використаних джерел

1. Відносини Україна – ЄС / М-во закордонних справ України. 2021. URL: <https://mfa.gov.ua/uevropijska-integraciya/vidnosini-ukrayina-ues>.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : міжнар. документ від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
3. Проект Закону про офіційну статистику : зареєстр. 02.09.2021 за № 5886. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72677.
4. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної статистичної діяльності : постанова Верховної Ради України від 01.07.2022 № 2349-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2349-20#Text>.
5. Верховна Рада України прийняла Закон щодо державної статистичної діяльності. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/225767.html>.
6. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
7. Червона С. Моніторинг виконання плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у частині «Статистика та обмін інформацією». *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2022. № 1 (9). С. 46–57. URL: <https://www.journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/148>.
8. Мороз О. Б. Проблеми адаптації законодавства України до законодавства ЄС. *Альманах міжнародного права*. 2020. № 23. С. 180–186. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3763?locale=en>.
9. Лондар С. Л., Горна М. О. Розвиток міжнародної статистики освіти для забезпечення моніторингу досягнення 4-ї цілі сталого розвитку. *Освітня аналітика України*. 2021. № 2. С. 5–19. URL: https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/1_Londar_Gorna_213_2021_5_19.pdf.
10. Результати наукових досліджень / ДНУ «Інститут освітньої аналітики». URL: <https://iea.gov.ua/naukovo-analitichna-diyalnist/analitika/rezultati-naukovih-doslidzhen-2/>.
11. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2019 рік / Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України за сприяння проекту ЄС «Association4U». 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/ar-aa-implementation-2019-4.pdf>.
12. Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року : постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%BF#Text>.
13. Методологічні положення державного статистичного спостереження щодо мережі та діяльності закладів освіти : затв. наказом Державної служби статистики України від 09.06.2021 № 111. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/111/111.pdf.
14. Statistical Requirements Compendium – 2022 edition / European Union. 2022. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/14649643/KS-GQ-22-009-EN-N.pdf/011d6791-9971-229b-da9c-e7013deebf9?t=1652367485303>.
15. International Standard Classification of Education ISCED 2011 / UNESCO-UIS. 2012. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.

16. International Standard Classification of Education ISCED 2013 / UNESCO-UIS. 2015. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>.

17. Eurostat regional yearbook – 2021 edition / European Union. 2021. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/13389103/KS-HA-21-001-EN-N.pdf/1358b0d3-a9fe-2869-53a0-37b59b413ddd>.

18. Pupils in early childhood and primary education by education level and age – as % of corresponding age population / Eurostat. 2022. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_ENRP07__custom_3091672/default/table?lang=en.

19. Стадний Є. Українське студентство за кордоном: дані до 2017/18 навчального року. Київ: Cedos, 2019. URL: <https://cedos.org.ua/researches/ukrainske-studentstvo-za-kordonom-dani-do-201718-navchalnoho-roku/>.

Yaroslava Ishchuk

Ph. D. (Economics), Associated Professor, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, yaroslava.ischuk@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1411-1716>

Maryna Horna

Ph. D. (Economics), SSI «Institute of Educational Analytics», Kyiv, Ukraine, gornamarinaoleks@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6011-5753>

EDUCATION STATISTICS OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Abstract. *The paper examines the current state of harmonization of state statistical activity with the requirements of the European Statistical System. The purpose of the article is to determine the state of integration of the education statistics system of Ukraine into the European Union to ensure comparability of education data at the international level. The research was carried out on the basis of general scientific methods such as analysis and synthesis, comparison, time-series analysis, structural analysis, graphical method, etc. The legal framework for the implementation of obligations in the field of statistics and information exchange between Ukraine and the European Union was analyzed. The Law of Ukraine on amendments to certain laws of Ukraine related to the activity of state statistics was reviewed with regard to amendments to the Law of Ukraine "On Education". The main aspects and processes of education systems at the global level were outlined. Special attention is given to creating the necessary conditions for international comparability of education data and indicators. The International Standard Classification of Education is described to provide internationally comparable statistics. The compliance of coverage of relevant age groups by educational programs of Ukraine with international standards was analyzed. Student enrolment has been studied in comparison with European Union member and candidate countries. It was noted that Ukraine had completed a significant amount of work on the commitments towards European integration, despite the emergency situation in Ukraine as*

a result of the attack by the Russian Federation. The article draws conclusions about the state of integration of the system of education statistics of Ukraine into the European Union. The task of integrating the system of education statistics of Ukraine into the European space can be carried out effectively only on the condition of consensus, systematic, and comprehensive consideration.

Keywords: education statistics, European integration, international standard classification of education, level of education coverage.

References

1. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. (2021). *Ukraine-EU Relations*. Retrieved from <https://mfa.gov.ua/yevropejska-integraciya/vidnosini-ukrayina-yes> [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (2014). *Association agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand* (International document, June 27). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text [in Ukrainian].
3. Verkhovna Rada of Ukraine. (2021). *Draft Law on Official Statistics* (No. 5886, September 2). Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72677 [in Ukrainian].
4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). *On adoption as a basis of the draft Law of Ukraine on amendments to some laws of Ukraine regarding state statistical activity* (Resolution No. 2349-IX, July 1). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2349-20#Text> [in Ukrainian].
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). *The Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law on State Statistical Activity*. Retrieved from <https://www.rada.gov.ua/news/razom/225767.html> [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2017). *On education* (Act No. 2145-VIII, September 5). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].
7. Chervona, S. (2022). Monitoring of the implementation of the plan of measures for the implementation of the association agreement between Ukraine and the European Union in the part of statistics and information exchange. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, 1(9), 46-57. Retrieved from <https://www.journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/148> [in Ukrainian].
8. Moroz, O. B. (2020). Problems of adaptation of Ukrainian legislation to EU legislation. *Almanac of international law*, 23, 180-186. Retrieved from <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3763?locale=en> [in Ukrainian].
9. Londar, S. L., & Horna, M. O. (2021). Education statistics and monitoring tools for achieving the 4th Goal of Sustainable Development. *Educational Analytics of Ukraine*, 2, 5-19. DOI: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2021-2-5-19> [in Ukrainian].
10. SSI «Institute of Educational Analytics». (n. d.). *Results of scientific researches*. Retrieved from <https://iea.gov.ua/naukovo-analitichna-diyalnist/analitika/rezultati-naukovih-doslidzen-2/> [in Ukrainian].
11. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). *Report on the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU for 2019*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/ar-aa-implementation-2019-4.pdf> [in Ukrainian].
12. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2019). *On approval of the State Statistics Development Program until 2023* (Resolution No. 222, February 27). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

13. State Statistics Service of Ukraine. (2021). *Methodological provisions of the state statistical monitoring of the network and activities of educational institutions* (Order No. 111, June 9). Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/111/111.pdf [in Ukrainian].
14. European Union. (2022). *Statistical Requirements Compendium – 2022 edition*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/14649643/KS-GQ-22-009-EN-N.pdf/011d6791-9971-229b-da9c-e7013deeabf9?t=1652367485303>.
15. UNESCO-UIS. (2012). *International Standard Classification of Education ISCED 2011*. Retrieved from <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.
16. UNESCO-UIS. (2015). *International Standard Classification of Education ISCED 2013*. Retrieved from <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>.
17. European Union. (2021). *Eurostat regional yearbook – 2021 edition*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/13389103/KS-HA-21-001-EN-N.pdf/1358b0d3-a9fe-2869-53a0-37b59b413ddd>.
18. Eurostat. (2022). *Pupils in early childhood and primary education by education level and age – as % of corresponding age population*. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_ENRP07_custom_3091672/default/table?lang=en.
19. Stadny, Ye. (2019). *Ukrainian Students Abroad: Data for the Academic Year of 2017/18*. Kyiv: Cedos. Retrieved from <https://cedos.org.ua/researches/ukrainske-studentstvo-za-kordonom-dani-do-201718-navchalnoho-roku/> [in Ukrainian].